

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/30/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714201018
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5714201018.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvety Dzugasovej a JUDr. Adriany Gallovej, v právnej veci žalobcov: 1/ T. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX P. XXX, 2/ T. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX P. XXX, žalobcovia obidvaja zastúpení JUDr. Denisou Precákovou, advokátkou, so sídlom B. U. XX, XXX XX X. X., proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, so sídlom Chlumeckého 2, 820 12 Bratislava, o náhradu škody vo výške 22.558,38 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 15C/18/2014-273 zo dňa 11.02.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 15C/18/2014-273 zo dňa 11. 02. 2015 vo vetách
výroku I. a III. z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti (veta II. výroku) z o s t á v a rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 15C/18/2014-273 zo dňa 11. 02. 2015 n e d o t k n u t ý .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom v rade 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne náhradu skutočnej škody vo výške 21.049,84 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 6.285,10 od 11.02.2013 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 14.665,24 Eur od 11.12.2013 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 99,50 Eur od 11.12.2013 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (veta I. výroku). Vo zvyšku uplatnenej škody a úrokov z omeškania žalobu zamietol (veta II. výroku rozsudku). Súčasne vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté uznesením do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (veta III. výroku).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia v rade 1/ a 2/ sa žalobou doručenu súdu dňa 31.01.2014 domáhali voči žalovanému náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci a to v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia Správy katastra Martin č. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2009, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy zo dňa 22.10.2008 uzatvorenej medzi predávajúcou N. X. v zastúpení spoločnosťou E-TRADE Slovakia,s.r.o., ktorá bola na základe generálnej plnej moci zastúpená Z. B. a kupujúcimi (žalobcami v rade 1/ a 2/), predmetom ktorej bola nehnuteľnosť nachádzajúca sa v obci a katastrálnom území O., CKN parc. č. 248/45 - záhrady o výmere 971 m² za kúpnu cenu 631.150,- Sk (20.950,34 Eur). Okrem toho si uplatnili voči žalovanému aj škodu spočívajúcu v nákladoch žalobcov vynaložených v konaní o určenie vlastníckeho práva vedenom na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 9C/239/2010, a to súdny poplatok za podanie odvolania a trovy právneho zastúpenia, ktoré žalobcovia zaplatili svojej právnej zástupkyňi v tomto konaní v celkovej výške 1.409,04 Eur. Podaním, doručeným súdu 05.06.2014 v spojení s opravou tohto podania (č.l. 223), žalobcovia v rade 1/ a 2/ zobrali žalobu v časti uplatnených úrokov z omeškania späť a žiadali zaplatiť skutočnú škodu vo výške 22.558,38 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,50 % ročne zo sumy 6.285,10 Eur od 05.07.2013 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške

5,50 % ročne zo sumy 14.665,24 Eur od 05.07.2013 do zaplattenia a úrokom z omeškania vo výške 5,50 % ročne zo sumy 99,50 Eur od 05.07.2013 do zaplattenia. Okresný súd konanie v predmetnej časti zastavil uznesením č. k. 15C/18/2014-227 zo dňa 09.09.2014.

3. Nároky na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. sú svojou povahou občiansko-právne nároky s tým, že nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je potrebné vždy predbežne prerokovať s ústredným orgánom v súlade s ust. § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Zodpovednosť spôsobená nezákonným rozhodnutím podľa § 1 až 17 zákona č. 514/2003 Z. z. je objektívnou zodpovednosťou štátu bez ohľadu na vinu, ktorej sa nie je možné zbaviť, ktorá je však založená na súčasnom splnení troch podmienok: nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci, resp. orgánu štátu, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, resp. orgánu štátu a škodou.

4. Prvou podmienkou je teda existencia rozhodnutia, ktorým v konkrétnej veci štátny orgán aplikoval všeobecné pravidlá právnej normy na nim prejednávaný prípad a rozhodoval opravách a povinnostiach individuálnych subjektov. Podľa citovaného § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nevyhnutnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby právoplatné alebo bez ohľadu na právoplatnosť a vykonateľné rozhodnutie bolo ako nezákonné zrušené alebo zmenené. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak škoda vznikla následkom nezákonného rozhodnutia, t.j. vtedy, ak nezákonné rozhodnutie a škoda sú vo vzájomnom pomere príčiny a následku, a ak je preukázané, že ak by nebolo nezákonného rozhodnutia, ku škode by nebolo bývalo došlo. Z uvedeného je potom možno vyvodiť, že právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, vzniklo poškodenému právo na náhradu škody, ktorá mu bola týmto rozhodnutím spôsobená, t.j. vzniklo mu právo na plnenie. Žalobcovia sa v priebehu konania domáhali náhrady škody v dôsledku nezákonného rozhodnutia, za ktoré označili rozhodnutie v tom čase Katastrálneho úradu, Správy katastra Martin o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalobcov vydané pod sp. zn. V 5156/2008 dňa 19.01.2009, právoplatné dňa 19.01.2009.

5. Okresný súd mal tiež za to, že aktívna a pasívna legitímácia v konaní bola daná, bola naplnená aj zákonná podmienka upravená v § 15 zákona č. 514/2013 Z. z. predbežného prerokovania nároku na príslušnom orgáne - Úrade geodézie kartografie a katastra SR, a to listom zo dňa 02.07.2013, ktorý v rámci predbežného prerokovania nároku zamietol návrh žalobcov na náhradu škody, a to podaním zo dňa 11.12.2013.

6. Čo sa týka splnenia prvej podmienky, a to existencie nezákonného rozhodnutia štátneho orgánu, prvoinštančný súd poukázal na to, že napadnuté rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností sp. zn. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2009 bolo právoplatné dňa 19.01.2009, nakoľko nebol proti nemu prípustný riadny opravný prostriedok. Boli proti nemu prípustné len mimoriadne opravné prostriedky, a to podanie správnej žaloby v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu alebo podanie protestu prokurátora, čo sa v danom prípade stalo. Z protestu prokurátora (č.1. 135) jednoznačne vyplýva, že tento bol podaný proti rozhodnutiu Správy katastra Martin zn. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2009, a to z dôvodu, že predmetné rozhodnutie, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcov v rade 1/ a 2/, bolo v rozpore s viacerými ustanoveniami Katastrálneho zákona, ako aj Správneho poriadku. V predmetnom proteste bolo jednoznačne konštatované, že rozhodnutie správy katastra, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, je v rozpore so zákonom. Sú v ňom jasne uvedené dôvody, prečo prokurátor považuje predmetné rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, rozporné so zákonom. Na základe prokurátor navrhol napadnuté rozhodnutie Správy katastra v Martine č. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2009 zrušiť a vo veci vydať nové rozhodnutie, ktoré bude v súlade so zákonom. Správa katastra Martin rozhodnutím zn. V 5156/2008 zo dňa 09.11.2011 v konaní o proteste prokurátora podľa § 69 Správneho poriadku vyhovel jeho protestu a zrušila rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností sp. zn. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2009 a konštatovala, že kúpna zmluva, ako aj príslušné splnomocnenia vykazovali určité nedostatky a z tohto dôvodu mala Správa katastra Martin konanie o návrhu na vklad prerušiť a vyzvať účastníkov konania na doplnenie písomností potrebných na rozhodnutie. Po preskúmaní podaného protestu prokurátora správa katastra zvažila dôvody uvedené v odôvodnení doručeného protestu a predmetnému protestu vyhovel v plnom rozsahu. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.12.2011. Na základe tohto rozhodnutia bola predávajúca N. X. opätovne zapísaná do katastra nehnuteľností na LV č. XXX ako vlastníčka pozemku. Následne Správa katastra Martin vydala rozhodnutie zn. V 5156/2008 dňa 16.01.2012, ktorým prerušila vkladové konanie a vyzvala účastníkov na odstránenie nedostatkov návrhu na vklad a jeho príloh. Na základe návrhov N. X., žalobcov na prerušenie vkladového konania, Správa katastra Martin vydala ďalšie rozhodnutie zn. V 5156/2008 dňa 06.03.2012 a prerušila vkladové konanie

do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Martin sp. zn. 9C/239/2010. Konanie sp. zn. 9C/239/2010 už bolo právoplatne skončené dňa 23.10.2012, naďalej je však vyznačená plomba v súvislosti s rozhodnutím o prerušení vkladového konania. V čase, keď bolo žalobcom doručené rozhodnutie o povolení vkladu, títo nemali dôvod podávať správnu žalobu vzhľadom na to, že došlo k naplneniu kúpnej zmluvy a vlastnícke právo bolo zapísané v ich prospech. Žalobcovia sa aj po podaní žaloby na Okresný súd Martin dňa 07.10.2010 v konaní sp. zn. 9C/239/2010, ktorou sa domáhala predávajúca N. X. určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, stále domnievali, že kúpna zmluva, na podklade ktorej bol vykonaný zápis do katastra nehnuteľnosti, je platná a rozhodnutie správy katastra je zákonné. Až v samotnom konaní sp. zn. 9C/239/2010 po vykonaní expertízneho konania, bol vyhotovený znalecký posudok a vyšlo najavo, že plné moci, ktoré boli priložené ku kúpnej zmluve, sú falšované, preto Okresný súd Martin rozsudkom č. k. 9C 239/2010-251 zo dňa 08.03.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline určil neplatnosť tejto kúpnej zmluvy, a teda rozhodnutie správy katastra bolo aj z tohto dôvodu nezákonným rozhodnutím. Nie je možné spravodlivo požadovať od žalobcov, aby podávali podnet na podanie protestu prokurátora proti rozhodnutiu, ktorým bolo povolené vlastnícke právo k nehnuteľnosti, za ktorú zaplatili kúpnu cenu, a ktorú aj určitú dobu užívali ako vlastnú. Podnet na podanie protestu prokurátora v tomto prípade nepodávali žalobcovia, ale tento podnet inicioval zákonný sudca v priebehu prvostupňového konania o určenie platnosti kúpnej zmluvy, tým však, ale podľa názoru súdu, bola naplnená podmienka formálneho zrušenia nezákonného rozhodnutia. Na základe uvedeného súd mal za to, že napadnuté rozhodnutie sp. zn. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2009 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, ako aj postup, ktorý mu predchádzal, odporoval zákonu a normám v ňom ustanovených, toto rozhodnutie bolo právoplatné a bolo zrušené príslušným orgánom ako nezákonné, čím bola naplnená požiadavka § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

7. Ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. stanovuje ďalšiu podmienku, kedy je možné priznať právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, a to vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v spojení s § 31 ods. 5 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností je upravené, že rozhodnutie o povolení vkladu nadobúda právoplatnosť dňom vydania. Proti rozhodnutiu, ktorým sa vklad povoľuje, nemožno podať odvolanie, návrh na obnovu konania a ani ho nemožno preskúmať mimo odvolacieho konania. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že voči rozhodnutiu o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nie je možné podať riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Protest prokurátora, ako aj správna žaloba, predstavujú mimoriadne opravné prostriedky.

8. Ďalším predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je vznik škody. Žalobcovia boli zmluvnou stranou Zmluvy o budúcej zmluve zo dňa 20.05.2008 a Kúpnej zmluvy zo dňa 22.10.2008 a uhradili spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o., ktorá bola splnomocneným zástupcom predávajúceho - N. X., celú kúpnu cenu, hoci sa nestali, vzhľadom na súdne konanie a celý postup, ktorý nasledoval, vlastníckymi pozemkami, ktorý bol predmetom kúpnej zmluvy. V danej veci je možné hovoriť o súbahu, čiže konkurencii nároku na náhradu škody voči štátu a nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči osobe, ktorá prijala kúpnu cenu bez právneho dôvodu, nakoľko nebola splnomocnená na tieto úkony predávajúcou, pričom žalobcovia si v tomto konaní uplatňujú nárok na náhradu škody.

9. Judikatúra súdov ohľadne prednosti niektorého z uvedených dvoch nárokov nie je celkom ustálená. Súd sa prikláňa k názoru, ktorý vyslovil v náleze Ústavný súd SR sp. zn. II. ÚS/165/2012 zo dňa 13.02.2013, podľa ktorého: „Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti už konštatoval (III. ÚS 361/09), že z dlhodobej a relatívne ustálenej judikatúry všeobecných súdov vyplýva, že nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu môže byť v občianskom súdnom konaní uplatnený až vtedy, ak žalobca nemohol dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný ho vydať. Pokiaľ má účastník pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia, škoda mu ešte nevznikla, a preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Nárok na náhradu škody od štátu by mohol úspešne uplatniť iba vtedy, ak by preukázal, že sa bezúspešne domáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Aktívnu legitímáciu na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Z. z. má ten, komu vzniklo právo na náhradu škody, teda ten, u koho sú splnené všetky predpoklady zodpovednosti štátu za škodu, vrátane základného predpokladu tejto zodpovednosti, a to vznik samotnej škody. Existencia pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy, a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou bezdôvodného obohatenia. Kým žalobca má pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia

voči tomu, kto ho získal, resp. kým nepreukázal bezúspešne domáhanie sa vydania tohto obohatenia, ak táto bezúspešnosť nebola ním zavinená, nie je daný základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Z. z., a to existencia samotnej škody (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4 Cz 110/84 zo dňa 16.04.1985, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn.4 Cdo 199/2005 zo dňa 31.05.2006."

10. V zmysle ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka je škodou ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, spočívajúca v zmenšení jeho majetkového stavu oproti stavu pred škodovou udalosťou a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch. Skutočnou škodou je aj ujma spočívajúca v neuspokojenej pohľadávke veriteľa voči dlžníkovi, ktorej náhradu požaduje od štátu, ako subjektu zodpovedného za nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci. Táto škoda však nevzniká v okamihu splatnosti pohľadávky, resp. omeškania dlžníka, ale až okamihom, keď sa právo veriteľa na plnenie proti dlžníkovi stalo fakticky nevymáhateľným (mutatis mutandis uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 25Cdo 105/2004 z 07.10.2004). Aby bol splnený tento zákonný predpoklad, musí škoda existovať najneskôr v dobe, keď súd o uplatnenom nároku rozhoduje. I tu sa uplatní ust. § 154 O.s.p., ktoré stanovuje, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v dobe jeho vyhlásenia.

11. Z vykonaného dokazovania, ako aj z listinných dôkazov, bolo v konaní preukázané, že spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. bola právnickou osobou, ktorá vystupovala v mene predávajúcej a ktorá uzavierala kúpnu zmluvu so žalobcami, ako aj prevzala od žalobcov ako kupujúcich kúpnu cenu za nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom kúpnej zmluvy. Bolo tiež preukázané, že na spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. bol dňa 27.07.2010 vyhlásený konkurz. Dňa 07.10.2010 bola na súd podaná žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, konanie sa viedlo pod sp. zn. 9C/239/2010. Podľa § 28 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, platného v čase vyhlásenia tohto konkurzu, prihlášku spolu s prílohami podáva veriteľ v dvoch rovnopisoch správcovi na adresu jeho kancelárie a v jednom rovnopise na súd. Prihláška musí byť doručená správcovi aj súdu do 45 dní od vyhlásenia konkurzu. Na prihlášku doručenú po lehote alebo doručenú v lehote len správcovi alebo len súdu, sa v konkurze neprihliada. Podľa § 28 ods. 6 predmetného zákona doručenie prihlášky na súd má pre plynutie premlčacej lehoty a zánik práva rovnaké právne účinky ako uplatnenie práva na súd. Žalobcovia v čase, keď bol vyhlásený konkurz na spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o., nemali vedomosť o tom, že boli falšované plné moci, na základe čoho bola kúpna zmluva následne vyhlásená za neplatnú rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 9C/239/2010, právoplatným dňa 23.10.2012. V tom čase nemali ani vedomosť o nezákonnosti rozhodnutia o povolení vlastníckeho práva vydaného Správou katastra Martin dňa 19.01.2009. V čase vyhlásenia konkurzu na spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. si žalobcovia preto nemohli pohľadávku titulom vydania bezdôvodného obohatenia prihlásiť, nakoľko táto reálne neexistovala a správca konkurznej podstaty by prihlásenú pohľadávku zo zákona poprel. Uvedený stav nastal práve z dôvodu vydania nezákonného rozhodnutia správnym orgánom, ktorému predchádzal jeho nesprávny úradný postup. Z dôvodu nezákonného rozhodnutia, ako aj postupu zamestnanca Správy katastra Martin, boli žalobcovia v domnení, že im svedčí vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, až do doby, kedy Okresný súd Martin rozhodol o neplatnosti kúpnej zmluvy a zistil ďalšie pochybenia. Vlastnícke právo na podklade nielen tohto rozhodnutia, ale aj na podklade podaného protestu prokurátora, bolo zapísané v prospech pôvodnej vlastníčky - N. X.. Postupom správy katastra tak vznikol majetkový úbytok na strane žalobcov spočívajúci vo faktickej nevyožiteľnosti pohľadávky, pričom, ak by Správa katastra Martin konala v súlade s objektívnym právom, k takémuto úbytku by nedošlo. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody je potrebné vychádzať aj z ust. § 154 O.s.p., podľa ktorého je pre rozsudok rozhodujúci stav v dobe jeho vyhlásenia, čo znamená, že otázku existencie škody je potrebné posudzovať k času rozhodovania súdu, a nie ku dňu podania žaloby. Otázku dôvodnosti a existencie práva žalobcov na plnenie proti ich dlžníkovi - spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o., aj otázku premlčania tohto práva, môže riešiť súd aj v konaní o náhradu škody, ako otázku predbežnú. Až právoplatnosťou rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 9C/239/2010, t.j. dňom 23.10.2012, vznikla vo vzťahu k spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. pohľadávka žalobcov z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Túto pohľadávku už nebolo možné teda prihlásiť v rámci konkurzného konania, do ktorého sa prihlasujú pohľadávky, ktoré existovali v čase vyhlásenia konkurzu. Žalobu by bolo možné podať na súd až po skončení konkurzného konania, pokiaľ by zostal nejaký majetok tejto spoločnosti. Citujúc znenie ust. § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka okresný súd konštatoval, že pre začiatok plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia, je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Z listinných dôkazov vyplýva, že žalobcovia uhradili spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. kúpnu cenu v dvoch splátkach, a to zálohu dňa 20.05.2008 a zostatok kúpnej ceny dňa 23.10.2008. Aj keby si žalobcovia chceli po právoplatnosti rozhodnutia súdu

v spore o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 23.10.2012 uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, museli by počkať na skončenie konkurzu, nakoľko konkurz na predmetnú spoločnosť naďalej trvá. Ich pohľadávka už bola premičaná v čase nadobudnutia právoplatnosti rozsudku vydaného Okresným súdom Martin v konaní vedenom pod sp.zn. 9C/23/2010. Podľa názoru súdu v danom prípade nastala taká situácia, že medzi žalobcami a spoločnosťou E-TRADE Slovakia, s.r.o., ktorá je naďalej v konkurze, existuje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale toto právo nie je možné úspešne uplatniť, resp. uspokojiť, a žalobcom tak vzniká majetková ujma (škoda) spočívajúca v strate majetku. Okresný súd preto konštatoval aj splnenie ďalšieho predpokladu pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, a to vznik škody.

12. Vo vzťahu k existencii príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu a vznikom škody súd prvej inštancie uviedol, že nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci môže mať za následok vznik zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. len vo vzťahu k takej škode, ktorá bola spôsobená priamo a nesprostredkovane práve nezákonným rozhodnutím orgánu štátu. Zároveň však nemožno vylúčiť ani možnosť spôsobenia škody z viacerých príčin, čo bolo konštatované aj vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenie NS SR sp.zn. 7Cdo/27/2011 zo dňa 20.03.2012). Protiprávny úkon, v danom prípade nezákonné rozhodnutie, teda nemusí byť jedinou príčinou vzniku škody (kumulatívna kauzalita), stačí, že je jednou z príčin, a to príčinou dôležitou, podstatnou a značnou. Okresný súd preto súhlasil s tvrdením žalobcov, že pokiaľ by nebolo vydané nezákonné rozhodnutie, teda rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, tak sa žalobcovia mohli úspešne domáhať od spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. vydania kúpnej ceny, a to v čase, keď spoločnosť riadne fungovala a podnikala. Z výpovede žalobcov je zrejmé, že mali za to, že kúpna zmluva bola riadne uzavretá, rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva bolo zákonným rozhodnutím. Pokiaľ by správa katastra nepovolila vklad vlastníckeho práva, ale vkladové konanie prerušila tak, ako to urobila po zrušení povolenia vkladu vlastníckeho práva, nemuselo dôjsť ani k súdnemu konaniu, v ktorom žalobcovia museli opätovne vynaložiť finančné prostriedky na bránenie svojich práv. Nezákonné rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho vydané správnym orgánom, bolo podkladom pre ďalšie konanie, a to podanie protestu prokurátora, podanie žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy. K týmto konaniam by nedošlo, nebyť takéhoto nezákonného rozhodnutia. Toto nezákonné rozhodnutie je podľa názoru okresného súdu v reťazci príčin a následkov jednou z hlavných príčin vzniku škody, aj keď škoda žalobcom nevznikla v bezprostrednej príčinnej súvislosti s týmto nezákonným rozhodnutím, ale v súvislosti s následným protiprávnym konaním ďalšej osoby. Z činnosti súdu je pritom známe, že žalobcovia nie sú jediní, ktorí doplatili na nezákonné rozhodnutia správy katastra. Ak by Správa katastra Martin konala v súlade s objektívnym právom a vklad vlastníckeho práva by nepovolila, žalobcovia mohli podniknúť kroky z zmenšeniu ich majetkového úbytku oveľa skôr, teda ešte v roku 2008, resp. v januári 2009, kedy spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. reálne fungovala. Na základe uvedeného okresný súd uzavrel, že príčinná súvislosť medzi majetkovým úbytkom na strane žalobcov a nezákonným rozhodnutím je zrejmá.

13. V súvislosti so splnením predpokladu príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím žalovaný vzniesol viacero námietok jednak na pojednávaniach, ak aj vo vyjadrení zo dňa 09.07.2014. Uviedol, že žalobcovia si v záujme právnej istoty mali overiť, či kúpna zmluva bola podpísaná osobou na to splnomocnenou, či predávajúca naozaj splnomocnila pani Q. na podpis kúpnych zmlúv v jej mene a mali si aj preveriť to, či pani Q. bola oprávnená udeliť plnomocnenstvo ďalšej osobe, konkrétne pánovi B., ktorý podpisoval predmetnú kúpnu zmluvu. Ďalej žalovaný poukázal na to, že žalobca na pojednávaní konanom dňa 14.5.2014 sa vyjadril, že už v mesiaci apríl 2009 sa dozvedel, že ide pravdepodobne o podvod. Podľa žalovaného žalobcovia už tri mesiace po povolení vkladu vlastníckeho práva mali vedomosť o tom, že kúpna zmluva bola neplatným právnym úkonom a vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti preto nikdy nemohli nadobudnúť. Je zrejmé, že v konaní sp. zn. 9C/239/2010, na základe ktorého bola určená neplatnosť kúpnej zmluvy, bolo preukázané, že predložené plné moci boli sfaľované, a teda podľa žalovaného nebolo v technických možnostiach zistiť, že išlo o falšované plné moci. Podľa názoru žalovaného povolenie vkladu vlastníckeho práva nemalo žiadne právne účinky na existujúcu pohľadávku žalobcov, nakoľko pohľadávka žalobcov voči spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. existovala a o tom, že kúpna zmluva bola pravdepodobne podvodom, sa žalobcovia dozvedeli už v mesiaci apríl 2009, teda sami mohli dať podnet na podanie protestu prokurátora alebo podať žalobu o neplatnosť kúpnej zmluvy. V takomto prípade mohli mať v krátkej dobe titul na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré zaplatili predávajúcim na základe neplatného právneho úkonu, nakoľko v danom čase spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. ešte nebola v konkurze. Zároveň žalovaný poukázal na to, že k majetkovému úbytku žalobcov došlo ešte pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia Správy katastra Martin o povolení

vkladu vlastníckeho práva a pohľadávka žalobcom sa fakticky stala nevymáhateľnou až vyhlásením konkurzu. Medzi nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva a vyhlásením konkurzu na majetok spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. uplynula doba vyše jedného roka, počas ktorej mohli žalobcovia využiť niektorý z možných spôsobov nápravy vzniknutého stavu, t.j. existovala možnosť podať podnet na podanie protestu prokurátora alebo podať na súde žalobu o neplatnosť kúpnej zmluvy a na základe právoplatného rozhodnutia v danej veci existovala možnosť žiadať vydanie bezdôvodného obohatenia od spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. Žalovaný sa nestotožnil s názorom žalobcov, že nesprávny úradný postup spojený s protiprávnym konaním konateľky spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. v priamej súčinnosti so zamestnancom katastrálneho úradu a vyústil do nezákonného rozhodnutia. Žalobcom, ako kupujúcim, vznikla totiž majetková ujma (škoda) ešte pred samotným povolením vkladu vlastníckeho práva, t.j. zaplatením kúpnej ceny spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. na základe neplatného právneho úkonu, čo zakladá dôvod na vydanie bezdôvodného obohatenia.

14. K týmto námietkam okresný súd zdôraznil, žalobcovia si uplatnili škodu, ktorá spočíva v neuspokojenej pohľadávke veriteľov voči dlžníkovi, ktorí náhradu požadujú od štátu, ako subjektu, ktorý zodpovedá za nezákonné rozhodnutie. V súdnej veci nie je preto potrebné skúmať, či kúpna cena bola zaplatená pred povolením vkladu alebo po povolení vkladu, nakoľko toto ustanovenie zmluvy je len na základe samotej vôle strán, ako sa dohodnú, kedy kúpna cena bude zaplatená. V danom prípade vznik škody spočíval vo fakticky nevymáhateľnej pohľadávke. Podľa názoru súdu neobstoja ani tvrdenia žalovaného o tom, že žalobcovia, ako kupujúci si mali preveriť, či osoby, ktorým boli plnomocenstvá udelené, sú oprávnené konať v mene spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. a či bolo plnomocenstvo od predávajúcej riadne udelené. Žalobcovia nie sú právne vzdelaní a zdatní, ako zamestnanec správy katastra, ktorý je zo zákona povinný skúmať, či udelené plnomocenstvo je právne perfektné a či toto bolo udelené oprávnenými osobami. Obyčajní laici túto skutočnosť nerozoznajú. Z prebiehajúceho konania žalobcovia potvrdili, že pri podpise kúpnej zmluvy im boli plnomocenstvá predložené, preto nemali pochybnosti o tom, že je niečo nie je v poriadku. Podľa názoru okresného súdu nedostatky kúpnej zmluvy a návrhu na vklad, ktoré boli vytknuté v proteste prokurátora, bolo možné pri rozhodovaní o povolení návrhu na vklad zistiť, čo bolo aj v technických možnostiach správy katastra, keďže tieto nedostatky nespočívali vo falšovaných plných mociach. Sfalšovanie plných mocí bolo zistené až v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, čo bolo vyhodnotené na základe znaleckého posudku.

15. Návrh žalobcov na výsluch zamestnankyne Okresného úradu, odbor katastrálny Martin JUDr. Lenky Tomkovej okresný súd zamietol s odôvodnením, že vzhľadom na zistené skutočnosti by tento dôkaz bol nadbytočný a z vykonaného dokazovania mal súd dostatočne preukázaný skutkový stav.

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti provinštančný súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci sú splnené zákonom predpokladané a požadované predpoklady na vznik zodpovednosti štátu za škodu, spôsobenú pri výkone verejnej moci a preto priznal žalobcom spoločne a nerozdielne uplatnenú náhradu škody spočívajúcu v zaplatení kúpnej ceny vo výške 20.950,34 Eur, ako aj v nákladoch, ktoré žalobcovia vynaložili v súdnom konaní o neplatnosť kúpnej zmluvy sp. zn. 9C/239/2010, a to poplatok za odvolanie vo výške 99,50 Eur. Súdom priznaná skutočná škoda v celkovej výške 21.049,84 Eur je reálna a táto bola žalobcami preukázaná listinnými dôkazmi.

17. Čo sa týka ďalšej škody uplatnenej žalobou, ktorá mala zahŕňať trovy právneho zastúpenia, v tejto časti okresný súd žalobu zamietol, nakoľko žalobcovia v rade 1/ a 2/ reálne nepreukázali, že im skutočne tieto náklady vznikli, teda, že ich reálne uhradili ich právnej zástupkyňi.

18. Súdom prvej inštancie zároveň vychádzajúc z ust. § 563 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 20/2013 Z. z., priznal žalobcom aj úroky z omeškania z priznanej istiny. Žalobcovia si uplatnili voči žalovaným úroky z omeškania vo výške 5,50 % ročne zo sumy 6.285,10 Eur od 05.07.2013 do zaplatenia, zo sumy 14.665,24 Eur od 05.07.2013 do zaplatenia a zo sumy 99,50 Eur od 05.07.2013 do zaplatenia. Zákonné úroky z omeškania si uplatnili nasledujúci deň po doručení žiadosti o predbežné prerokovanie žalovanému, ktorá pripadla na deň 04.07.2013. Podľa názoru okresného súdu, však žalobcom v rade 1/ a 2/ patrí zákonné úroky z omeškania vo výške 5,25 % ročne s tým, že lehota omeškania začína príslušnému orgánu konajúcemu za žalovaného plynúť najskôr dňom oznámenia, že neupokojí nárok na náhradu škody. Dňom oznámenia bol deň 11.12.2013 (č.1. 29). Z uvedených dôvodov súd priznal žalobcom úroky z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 6.285,10 Eur od 11.12.2013, zo sumy 14.665,24 Eur od 11.12.2013, zo sumy 99,50 Eur od 11.12.2013, a to všetko do zaplatenia a vo zvyšku uplatnených úrokov z omeškania súd žalobu zamietol.

19. Rozhodnutie o trovách konania trovách konania okresný súd odôvodnil aplikáciou ust. ust. § 151 ods. 3 O.s.p.

20. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, a to proti výroku, ktorým bol zaviazaný zaplatiť žalobcom v rade 1/ a 2/ sumu 22.558,38 Eur s príslušenstvom, v ktorom sa domáhal, aby ho odvolací súd zmenil a žalobu v predmetnej časti ako nedôvodnú zamietol; alternatívne navrhol rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

21. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Konštatoval, že predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sú: nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci alebo orgánu štátu alebo nesprávny úradný postup, existencia škody, príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, resp. orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom a škodou. Na to, aby bola daná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, resp. orgánu štátu alebo nesprávnym úradným postupom a škodou, nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci, resp. orgánu štátu alebo nesprávny úradný postup, musí byť hlavnou, priamou a bezprostrednou príčinou škody; nestačí, ak je iba sprostredkovanou príčinou škody. Zodpovednosť totiž nemožnorobiť závislou na neobmedzenej kauzalite, keďže atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Odvolateľ poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR týkajúce sa aj prejednáwanej veci, konkrétne sp.zn. 3Cdo/32/2007 zo dňa 29.03.2007, sp. zn. 5Cdo/219/2007 zo dňa 30.07.2008, 5Cdo/219/2007 zo dňa 30.07.2008, 5Cdo/301/2009 zo dňa 27.10.2010, a tiež rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 12Co/417/2009 zo dňa 11.02.2010 alebo rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 13C/115/2009 zo dňa 07.10.2009, 3Cdo/130/2010. Aj Ústavný súd SR vo svojom náleze sp.zn. I. ÚS 177/08 konštatoval, že zodpovednosť nemožnorobiť závislou na neobmedzenej kauzalite, keďže atribútom príčinnej súvislosti je priamo spôsob pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah medzi príčinou a jej následkom musí byť bezpečne preukázaný a bezprostredný. Z hľadiska žalovaného sú práve tieto skutkové okolnosti podopreté rozhodovacou praxou súdov Slovenskej republiky, na ktorej žalovaný založil svoju obranu v tomto súdnom konaní a to, že v súvislosti s predmetným rozhodnutím správy katastra, povolením vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, absentuje spomínaná podmienka bezprostrednosti, priamosti a hlavnej príčiny škody, za ktorú by mal žalovaný zodpovedať. V konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup Správy katastra Martin, a preto aj v rámci predbežného prejednanía nároku žalovaný žiadosti žalobcov žalovaným nevyhovel. Žalovaný poukázal na znenie článku III. kúpnej zmluvy, v ktorom sa predávajúci a kupujúci dohodli na kúpnej cene vo výške 631.345,- Sk/ 20.950,34 Eur, pričom v kúpnej zmluve je nesprávne uvedená kúpna cena v slovenských korunách a tiež jej prepočet na menu Euro. V tomto smere poukazoval odvolateľ na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cz 129/74 zo dňa 30.01.1975, podľa ktorého, ak je v písomnom vyhotovení kúpnej zmluvy, týkajúcej sa nehnuteľnosti, uvedená kúpna cena odchylná od kúpnej ceny skutočne dojednanej, je neplatná celá kúpna zmluva a nemožno považovať za platne uzavretú ani kúpnu zmluvu s cenou skutočne dohodnutou, ani kúpnu zmluvu s cenou uvedenou v písomnom vyhotovení. Ďalej odvolateľ akcentoval, že v danom prípade zaplatenie kúpnej ceny nebolo v zmysle článku III. kúpnej zmluvy viazané na rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu. Prvá časť kúpnej ceny bola zaplatená pri uzavretí zmluvy o budúcej zmluve a druhá časť kúpnej ceny mala byť, a aj bola v zmysle článku III. kúpnej zmluvy zaplatená pri jej podpise prevodom na účet spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. Majetok žalobcov sa teda nezmenšil v dôsledku rozhodnutia správy katastra o povolení vkladu, keďže v čase rozhodovania správy katastra o povolení vkladu už kúpna cena bola zaplatená. Ak by teda aj správa katastra návrh na vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcov na základe predmetnej kúpnej zmluvy zamietla z dôvodu jej absolútnej neplatnosti (konštatovanej neskôr Okresným súdom Martin v konaní pod sp.zn. 9C/239/2010), majetkový úbytok žalobcov už existoval a samozrejme nebol spôsobený postupom správy katastra. Za daných okolností nemohla byť daná príčinná súvislosť medzi rozhodovaním správy katastra o návrhu na vklad a škodou, ktorej náhrady sa žalobcovia domáhali.

22. Odvolateľ tiež zdôraznil, že medzi nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva a vyhlásením konkurzu na majetok spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. uplynula doba vyše jedného roka, počas ktorej mohli žalobcovia využiť niektorý z možných spôsobov nápravy vzniknutého stavu, t.j. existovala možnosť podať podnet na podanie protestu prokurátora alebo podať na súde žalobu o neplatnosť kúpnej zmluvy. Keďže išlo o absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy, žalobcovia ani nemuseli podávať žalobu o určenie neplatnosti zmluvy, ale mohli priamo podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. V takom konaní by súd riešil otázku neplatnosti kúpnej zmluvy ako

predbežnú. Aj v prípade, ak by žalobcovia podali žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, na základe takéhoto právoplatného rozhodnutia by existovala možnosť žiadať od spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. vydanie bezdôvodného obohatenia.

23. Žalovaný tiež zdôraznil, že na Krajskom riaditeľstve PZ v Žiline prebieha trestné konanie, predmetom ktorého bolo tiež skúmanie pravosti a originality plnomocenstiev, ktoré boli použité v jednotlivých konaniach na Správe katastra Martin, kde jedným z účastníkov konania bola aj spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. Znaleckým posudkom č. 48/2011 zo dňa 13.09.2011 vyhotoveným PhDr. PaedR. Erikou Strakovou, znalkyňou v odbore písomoznalectvo, odvetvie ručné písmo (identifikácia pisateľa) bolo zistené, že podpisy na predložených výdavkových pokladničných dokladoch nie sú pravými podpismi N. X.. V priebehu konania v prejednávanej veci bolo tiež prezentované, že žalobcovia si v záujme právnej istoty mali overiť, či kúpna zmluva bola naozaj podpísaná osobou na to splnomocnenou. Žalobcovia sami na pojednávaní uviedli, že im boli predložené plné moci a že nemali dôvod pochybovať o ich pravosti. Z uvedeného vyplýva, že žalobcovia si nepreverili, či pani X. naozaj splnomocnila pani Q. na podpis kúpnych zmlúv v jej mene, ani to, či pani Q. bola oprávnená udeliť plnomocenstvo ďalšej osobe, konkrétne pánovi B.. Žalobcovia teda nepostupovali s náležitou opatrnosťou, ktorú od osoby, ktorá kupuje nehnuteľnosť, možno spravodlivo požadovať. Skutočnosť, že predložené plné moci boli sfaľované, nebolo v technických možnostiach správneho orgánu zistiť, čo uviedla aj samotná právna zástupkyňa žalobcov, keďže táto skutočnosť sa preukázala až expertíznym dokazovaním v trestnom konaní. S poukazom na fakt, že sporná kúpna zmluva bola od počiatku neplatná, predmetná pohľadávka žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia proti spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. už existovala. Žalobcovia mali preto možnosť prihlásiť ju prihláškou v rámci konkurzného konania. Z dôvodu absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy žalobcovia nemohli nadobudnúť v súlade s dobrou vierou a platným právom vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam. Z dokazovania pred okresným súdom vyplýva, že už cca 3 mesiace po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o povolení vkladu žalobcovia mohli mať vedomosť o tom, že kúpna zmluva bola podvodom. Žalobcovia nemuseli čakať na rozhodnutie súdu o neplatnosti tohto právneho úkonu. Žalobcovia o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy mohli vedieť a vzhľadom na preukázané tvrdenia aj vedeli. Sám žalobca v rade 1/ sa ako kupujúci na pojednávaní dňa 14.05.2014 vyjadril, že už v apríli 2009 sa dozvedel, že pravdepodobne ide o podvod.

24. Pokiaľ súd uviedol, že aj keby žalobcovia svoju pohľadávku do konkurzu prihlásili, je otázne, či by po jeho právoplatnom ukončení bola uspokojená ich pohľadávka, resp. do akej miery, odvolateľ zdôraznil, že predmetom zisťovania súdu v konaní mala byť aj otázka, v akom štádiu je konkurzné konanie, aká je hodnota konkurznej podstaty a aká je hodnota pohľadávok, prihlásených veriteľmi, či hodnota konkurznej podstaty prevyšuje hodnotu prihlásených pohľadávok. Nesprávnym je podľa názoru žalovaného i záver okresného súdu, že pohľadávka žalobcov v čase vyhlásenia konkurzu reálne neexistovala. Túto pohľadávku si mohli žalobcovia uplatniť riadne ešte v čase pred vyhlásením konkurzu voči spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. Konkurz na majetok tejto spoločnosti bol vyhlásený až dňa 27.07.2010, pričom kúpna cena bola zaplatená žalobcami pri podpise zmluvy. V čase vyhlásenia konkurzu už teda pohľadávka žalobcov reálne existovala. Nie je preto pravdivým ani záver okresného súdu, že až nadobudnutím právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Martin sp.zn. 9C/239/2010, t.j. dňom 23.10.2012, o neplatnosti právneho úkonu, vznikla vo vzťahu k spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. pohľadávka žalobcov z titulu vydania bezdôvodného obohatenia.

25. Rovnako nesprávnym je podľa odvolateľa i názor súdu o premlčaní pohľadávky žalobcov z bezdôvodného obohatenia. Prípadnú námietku premlčania vznesenú v konaní spoločnosťou E-TRADE Slovakia, s.r.o. mohli žalobcovia odvrátiť námietkou, že sa jedná o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi.

26. Žalovaný tiež citoval ust. § 22 zákona NR SR č. 1/1993 Z. z. o domnienke znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá je nevyvráťiteľná. Žalovaný je presvedčený o tom, že žalobcovia mohli a mali vedieť, že kúpna zmluva má vady a nezodpovedá tomu, čo vyžadujú platné právne predpisy aj s poukazom na sfaľovanie podpisu na plnomocenstve, čo bolo preukázané expertíznym dokazovaním. Okrem toho v prípade plnenia z neplatného právneho úkonu je vznik bezdôvodného obohatenia založený na tom, že právny úkon, na základe ktorého došlo k plneniu, je od začiatku (ex tunc) neplatný. Tým boli dané zákonné predpoklady na vydanie bezdôvodného obohatenia spoločnosťou E-TRADE Slovakia, s.r.o. žalobcom v zmysle ust. § 451 Občianskeho zákonníka.

27. Rovnako žalovaný nevidí príčinnú súvislosť medzi namietaným rozhodnutím Správy katastra Martin č. V 5156/2008 o podanom proteste prokurátora č. Pd 53/11-7 zo dňa 07.10.2011 a škodou, ktorú majú predstavovať trovy právneho zastúpenia v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vedenom na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 9C/239/2002. Žalobcovia už totiž v roku 2009 museli

mať vedomosť o tom, že pán Z. B. nebol oprávnený konať v mene predávajúcej N. X. pri uzatvorení kúpnej zmluvy dňa 22.10.2008. Na základe neplatného právneho úkonu preto nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti, ktorá skutočnosť je všeobecne známa. Ani prípadné sfaľšovanie plnej moci pracovník Správy katastra Martin rozhodujúci o vklade vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti na základe spornej kúpnej zmluvy nemohol rozpoznať. Správa katastra nedisponuje technickými prostriedkami, ktoré by umožnili rozpoznať originál alebo sfaľšovanú fotokópiu listiny. Nakoľko podpis na kúpnej zmluve bol overený matrikou, tiež nebolo v možnostiach zamestnanca rozhodujúceho v predmetnej veci, si overiť, či podpis na predloženej listine bol naozaj vykonaný tam uvedenou osobou. Z uvedeného vyplýva, že v danej veci existovalo viacero príčin, ktoré boli podkladom pre zrušenie protestom napadnutého rozhodnutia, avšak nie všetky boli v priamej príčinnej súvislosti so vznikom škody. Samotné povolenie vkladu vlastníckeho práva nemalo žiadne právne účinky na existujúcu pohľadávku žalobcov voči spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o., ktorá už v tom čase existovala. Žalobcovia si tiež museli byť vedomí, že v prípadnom konaní o určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom neplatnej kúpnej zmluvy, nemôžu byť úspešní. Odvolateľ pritom poukázal na nálezy Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 165/2012 zo dňa 13.02.2013, sp. zn. III. ÚS 361/09, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cz 110/84 zo dňa 16.04.1985, sp.zn. 4Cdo 199/2005 z 31.05.2006 podporujúce jeho argumentáciu.

28. Žalovaný tiež zdôraznil, že ak poškodený koná v rozpore s tzv. generálnou prevenčnou povinnosťou (§ 415 Občianskeho zákonníka) a ak je toto konanie jednou z príčin škody na jeho strane, znáša svoju škodu pomerne v zmysle ust. § 441 Občianskeho zákonníka. Zavinenie poškodeného pri vzniku škody je dôvodom na zníženie rozsahu náhrady škody (§ 442 a nasl. Občianskeho zákonníka) poškodenému, alebo aj na vylúčenie zodpovednosti škodcu za škodu (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25Cdo 43/2002 zo dňa 28.05.2003). Spoluzodpovednosť poškodeného podľa § 441 Občianskeho zákonníka je daná, ak jeho konanie bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody, t.j. ak škoda vznikla tiež následkom úkonu poškodeného. Pritom nemusí ísť o jedinú príčinu, alebo stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na vzniku škody, o ktorej odškodnenie ide. Konanie poškodeného, prípadne jeho opomenutie konať tak, ako konať mal, sa však nemusí časovo kryť s protiprávnym konaním škodcu, môže mu predchádzať, aj ho nasledovať (rozsudok NS SR sp.zn. 25Cdo 371/2007 zo dňa 17.06.2009). Ak súd dospieje k záveru o spoluzavinení poškodeného, náhradu škody pomerne zníži, a to vo všetkých jeho zložkách (R 22/1979). Žalobcovia si mali preveriť im predložené plné moci a v tejto súvislosti nie je seriózne viazať zodpovednosť výlučne na správny orgán, keďže nebolo v jeho možnostiach rozpoznať, že predložená plná moc je sfaľšovaná. Pokiaľ súd konštatoval, že správa katastra mala a mohla zistiť tieto skutočnosti, odvolateľ zdôraznil, že práve tieto skutočnosti neboli dôvodom na zamietnutie návrhu na vklad vlastníckeho práva a nie je zrejmé, odkiaľ pramení istota súdu, že by eventuálne vytknuté vady neboli odstránené.

29. Za daných okolností preto nie je daný dôvod ani na to, aby žalobca nahradil žalovaným škodu v rozsahu priznanom okresným súdom.

30. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhli napadnutý rozsudok okresného súdu v predmetnej časti ako vecne správny potvrdiť.

31. Uviedli, že okresný súd v prejednávanej veci správne a úplne zistil nielen skutkový stav, ale zároveň sa vysporiadal so všetkými dôležitými právnymi a skutkovými otázkami. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval. Žalobcovia poukázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/27/2011 zo dňa 20.03.2012, sp. zn. 3Cdo/313/2009 zo dňa 24.02.2011, sp.zn. 6Cdo 102/2011 zo dňa 30.04.2013, v zmysle ktorých príčinou škody môže byť len tá skutočnosť, že bez nej by škodný následok nevznikol. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú. Stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide. V prejednávanej veci uplatňovaná náhrada škody spočíva v pohľadávke, ktorá je fakticky nevyožiteľná, pričom príčina faktickej nevyožiteľnosti pohľadávky má nepochybne vecnú väzbu na nezákonné rozhodnutie. Otázka príčinnej súvislosti nie je predovšetkým otázkou právnou, ale ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach bez ohľadu na časové hľadisko. Základom je teda úvaha, či by škodlivý následok nastal bez nezákonného rozhodnutia. Reálny majetkový úbytok na strane žalobcov vznikol z dôvodu faktickej nevyožiteľnosti pohľadávky, ktorá je v priamej príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím správy katastra tak, ako to mal preukázať súd prvej inštancie. Až do času, kým Okresný súd Martin v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline nerozhodol o neplatnosti kúpnej zmluvy, nemohli žalobcovia hovoriť o majetkovom úbytku, nakoľko v tom čase boli vlastníckymi nehnuteľnosťami, za ktoré zaplatili kúpnu cenu. Okresný súd správne konštatoval, že pokiaľ by správa katastra vklad vlastníckeho práva nepovolila,

alebo ak by vkladové konanie prerušila, nemuselo dôjsť ani k súdnemu konaniu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a uvedené administratívne rozhodnutie nemuselo byť ani podkladom pre ďalšie konanie týkajúce sa protestu prokurátora. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčuje, avšak vlastnícke právo premlčaniu nepodlieha. Predávajúca sa preto mohla kedykoľvek domáhať určenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, avšak žalobcovia ako kupujúci vo vzťahu k spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. boli zo zákona časovo limitovaní tak subjektívnou, ako aj objektívnou lehotou, ktoré však už uplynuli. Práve vo vzťahu k vzniknutej škode teda nezákonné rozhodnutie Správy katastra Martin je hlavnou a podstatnou príčinou. Nebyť nezákonného rozhodnutia, škodlivý následok by nenastal.

32. Námiety odvolateľa, že v danom prípade nebol preukázaný nesprávny úradný postup, a preto pri prerokovaní nároku na náhradu škody žiadosti žalobcov o priznanie nároku na náhradu škody nevyhoveli a tiež, že správny orgán na úseku katastra nehnuteľností nemal, a ani nemohol vlastnou činnosťou získať vedomosť o tom, že predložené plné moci sú sfalšované, (keďže tak on, ako aj žalobcovia sa dozvedeli o tejto skutočnosti až expertíznym dokazovaním v priebehu konania vedeného na Okresnom súde Martin o neplatnosť kúpnej zmluvy), označili žalobcovia za nepodstatné. Súd mal totiž preukázanú skutočnosť, že škoda nevznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu, ale v dôsledku nezákonného rozhodnutia. V rámci dokazovania vykonaného okresným súdom bolo preukázané, že návrh na vklad bol podaný 22.10.2008 a Správa katastra Martin povolila tento vklad pod sp.zn. V 5156/2008 až dňa 19.01.2009, t.j. až po troch mesiacoch odo dňa podania návrhu na vklad. Návrh na vklad trpel viacerými nedostatkami, ktoré boli správny orgán vytknuté na základe protestu prokurátora, konkrétne dňa 31.03.2008 v čase podpisu plnomocenstva udeleného spoločnosti E-TRADE Slovakia s.r.o. predávajúcou Q. Q., ktorá v mene spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. prijímala plnú moc, táto nebola konateľkou spoločnosti a správe katastra nebola predložená plná moc udelená Q. Q. spoločnosťou E-TRADE Slovakia, s.r.o.; ďalej splnomocnený zástupca spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. bol nesprávne označený sídlom Valča č. 1036, no v čase podpisu kúpnej zmluvy mala spoločnosť sídlo v Martine na ul. Thurzova 16; taktiež bola nesprávne uvedená kúpna cena nehnuteľnosti. Navyše generálna plná moc udelená predávajúcou spoločnosťou E-TRADE Slovakia, s.r.o. bola správe katastra predložená len v jednom vyhotovení v jej osvedčenej fotokópii, pričom následne do jednotlivých spisov sa zakladali len jej vyhotovené fotokópie. Je teda nepochybné, že v danom prípade došlo k porušeniu tak hmotno-právnych, tak aj procesno-právnych predpisov zo strany správy katastra, a teda došlo k porušeniu zákonných správneho orgánu. Rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností sp.zn. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2009 je nezákonným rozhodnutím, pretože odporuje objektívnemu právu a zároveň podkladom pre jeho vydanie bola kúpna zmluva, ktorú Okresný súd Martin rozsudkom č.k. 9C/239/2010-251 zo dňa 08.03.2012 určil za neplatnú a vlastníčkou nehnuteľnosti sa stala pani N. X.. Toto rozhodnutie bolo následne potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 9Co/221/2012 a nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23.10.2012. Navyše, rozhodnutie Správy katastra Martin sp.zn. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2010 bolo na základe protestu prokurátora zrušené samotnou Správou katastra v Martine, a to z dôvodu zistených nedostatkov predloženého návrhu na vklad a kúpnej zmluvy. Na základe uvedeného rozhodnutia bola predávajúca zapísaná do katastra nehnuteľností na LV č. 975 ako vlastníčka pozemkov. Právny záver prvoinštančného súdu o nezákonnosti rozhodnutia vychádza z protestu prokurátora, v ktorom bolo jednoznačne konštatované, že rozhodnutie správy katastra, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, je v rozpore so zákonom. Žalobcovia sa na základe rozhodnutia Správy katastra v Martine o povolenie vkladu vlastníckeho práva stali vlastníkmi nehnuteľností, a preto vlastnícke právo svedčilo v ich prospech. V danom prípade preto nemali naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy (§ 80 písm. c) O.s.p.). Okresný súd správne uzavrel, že v čase doručenia rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva neexistoval na strane žalobcov dôvod pre využitie mimoriadnych opravných prostriedkov, akými sú správna žaloba či protest prokurátora, práve preto, že došlo k naplneniu kúpnej zmluvy a vlastnícke právo bolo zapísané v ich prospech. Nebolo teda možné spravodlivo požadovať od žalobcov, aby proti rozhodnutiu, ktoré svedčí v ich prospech a ktoré považovali za zákonné, podávali, či už správnu žalobu alebo protest prokurátora. Žalobcovia označili argumentáciu žalovaného ohľadne majetkového úbytku žalobcov za veľmi rozporuplnú a zmätočnú. Aj keď je pravdou, že kúpna cena bola zaplatená pred povolením vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, je nutné zdôrazniť, že tento majetkový úbytok spočívajúci v zaplatení kúpnej ceny, bol následkom vydania rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, kompenzovaný práve nadobudnutím vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom prevodu na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy.

33. Prvoinštančný súd otázku momentu zaplataenia kúpnej ceny správne posúdil, keď uviedol, že spôsob a čas zaplataenia kúpnej ceny je výlučne v kompetencii zmluvných strán. Žalobcovia zotrvali na tvrdení, že najskôr momentom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia Okresného súdu Martin, ktorým bola určená neplatnosť kúpnej zmluvy, sa mohli dozvedieť o ich pohľadávke vyplývajúcej z titulu bezdôvodného obohatenia voči spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o., a teda až v tom čase si ju voči spoločnosti mohli uplatniť. Tento moment treba považovať za okamih, kedy došlo k majetkovému úbytku na strane žalobcov. Žalobcovia sa nestotožnili s argumentáciou žalovaného, že nemohli vlastnícke právo nadobudnúť v súlade s dobrou vierou, ani v súlade s platným právom poukazujúc na ich vedomosť o tom, že cca tri mesiace po uzavretí predmetnej zmluvy vedeli, že kúpna zmluva bola vlastne podvodom, a preto si pohľadávku z titulu bezdôvodného obohatenia mohli prihlásiť do konkurzu a nemuseli čakať na rozhodnutie súdu v konaní o neplatnosť právneho úkonu. V konaní pred súdom bolo preukázané, že žalobcovia neboli jediní, ktorí od spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. odkupovali nehnuteľnosti v katastrálnom území O.. Pri viacerých záujemcoch prebehol predaj pozemkov bez akýchkoľvek problémov. Z toho dôvodu žalobcovia nemali mať aké pochybnosti o platnosti predmetnej kúpnej zmluvy, či o predložených plných mociach. Približne tri mesiace po povolení vkladu vlastníckeho práva na základe predmetnej kúpnej zmluvy boli nielen žalobcom, ale aj ďalším kupujúcim dané nejasné informácie o tom, že v niektorých prípadoch chýbali plné moci. Keďže nebolo zrejmé, o ktoré prípady sa jedná, žalobca v rade 1/ osobne nahliadol do spisu na katastrálnom úrade, pričom zistil, že všetky plné moci sa v spise nachádzajú. Neskôr bolo žalobcom oznámené, že predávajúca neevduje z ich strany zaplataenie kúpnej ceny. V súdnej veci je podstatným, že v čase vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. žalobcovia nemali vedomosť o existencii pohľadávky vyplývajúcej im z titulu bezdôvodného obohatenia, ani o falšovaných generálnych plnomocenstvách. V čase vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. existoval právny vzťah založený medzi uvedenou obchodnou spoločnosťou a predávajúcou. Žalobcovia boli preto v domnení, že ak nedošlo k odovzdaniu kúpnej ceny predávajúcej, vznikol predávajúcej nárok na zaplataenie kúpnej ceny voči spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o., ktorý si mohla p. X. voči nej uplatniť. K predaju nehnuteľností dochádzalo v priebehu roku 2008, pričom vklad vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam povoľoval vždy ten istý zamestnanec katastrálneho úradu, ktorý zároveň rozhodol o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností vo všetkých prípadoch až v januári 2009. Odvolatelia opakovane poukázali na nedostatky návrhov na vklad vytykané vyššie. Pokiaľ by bol správny orgán postupoval správne, vytknutie týchto nedostatkov by vyvolalo pochybnosti nielen na strane žalobcov, ktorí mohli podniknúť kroky k zmenšeniu ich majetkového úbytku, ale je na mieste sa domnievať, že samotná predávajúca by začala situáciu riešiť oveľa skôr. Zároveň žalobcovia podotkli, že hoci pohľadávka žalobcov v zmysle hmotného práva fakticky existovala, nebola reálne uplatniteľná. O pohľadávke z titulu bezdôvodného obohatenia žalobcovia reálne získali vedomosť až nadobudnutím právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Martin sp.zn. 9C/239/2010 a v tomto momente nadobudli vedomosť o tom, od ktorého subjektu majú bezdôvodné obohatenia požadovať. Zároveň v tom čase, keď sa žalobcovia o svojej pohľadávke dozvedeli, ich pohľadávka bola už premlčaná(§ 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Takýto záver vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/145/2004, v zmysle ktorého pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná, vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a o tom, kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa o tom mohol dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti. V kontexte vyššie uvedeného tak žalobcovia nemohli mať vedomosť, že im akákoľvek pohľadávka z titulu bezdôvodného obohatenia vznikla a že povinnou osobou je práve spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. O falšovaných plných mociach sa žalobcovia preukázateľne dozvedeli až v dôsledku vykonaného expertízneho dokazovania. Úvahy odvolateľa o tom, či by žalobcovia stihli vymôcť svoju pohľadávku pred vyhlásením konkurzu alebo nie, sú v danom prípade právne irelevantné. Samotné uplatnenie práva prihláškou v konkurznom konaní má rovnaké účinky ako uplatnenie práva na súde, preto žalobcovia nevidia žiaden dôvod, aby sa súd zaoberal konkurzným konaním a zisťovaním stavu majetku dlžníka, nakoľko priebeh konkurzného konania nemá žiaden relevantný dosah na skutkové a právne zistenia v posudzovanom prípade. Žalovaný v prvostupňovom konaní navyše takýto dôkaz súdu nenavrhol.

34. Uplatnená náhrada škody nespočíta len v zaplataenej kúpnej cene, ale aj v ďalších nákladoch, ktoré žalobcovia vynaložili v súdnom konaní za účelom bránenia vlastníckeho práva, ktoré by im nevznikli nebyť nezákonného rozhodnutia Správy katastra Martin. Vzniknutá škoda spočíva v nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o., ktorý je fakticky nevyožiteľný a žalobcovia sa nemôžu domáhať vydania bezdôvodného obohatenia voči tejto spoločnosti, lebo takéto

domáhanie sa vydania bezdôvodného obohatenia je bezúspešné a táto bezúspešnosť nebola žalobcami zavinená. Žalobcovia pritom poukázali na judikatúru Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo/48/2010 zo dňa 21.12.2010, sp.zn. 2Cdo/155/2011 zo dňa 21.12.2009, ako aj Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 162/2012 zo dňa 13.02.2013. V zmysle záverov v nich prezentovaných pohľadávka vyplývajúca z titulu bezdôvodného obohatenia je fakticky nevymáhateľná, čo znamená, že poškodený je oprávnený domáhať sa náhrady škody od štátu, ako subjektu zodpovedného za nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, alebo za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, aj bez jeho predchádzajúceho úspešného uplatnenia voči tomu, kto tento prospech získal. Obdobný názor prezentoval aj Krajský súd v Žiline vo svojom rozhodnutí sp.zn. 10Co/234/2013 zo dňa 30.01.2014. Pohľadávku z titulu bezdôvodného obohatenia nie je možné ako priamy nárok uspokojiť, nielen z dôvodu, že žalobcovia ju nemôžu prihlásiť do konkurzného konania, ale predovšetkým aj z dôvodu jej premlčania, nakoľko v tomto prípade tak neuplynula len objektívna premlčacia lehota, ale aj subjektívna premlčacia lehota na uplatnenie nároku na súde.

35. Právny záver odvolateľa o tom, že v danom prípade je spoluzavinenie žalobcov dôvodom na zníženie priznanej náhrady škody alebo vylúčenie zodpovednosti za škodu, podľa žalobcov neobstojí. Poukázali pritom na uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 416/2012, ako i rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.03.2011, v zmysle ktorých zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa škodca nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Obdobné závery ustálil aj Ústavný súd ČR vo svojom náleze III. ÚS 124/03 zo dňa 11.12.2003. Žalobcovia pritom zdôraznili, že žalovaný ako zmluvná strana boli laikom, naproti tomu správny orgán a jeho zamestnanec konali ako profesionáli a mali preskúmať perfektnosť zmluvy, o ktorej vklade rozhodovali (§ 33 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona). Jednou zo základných zásad správneho konania je zásada zákonnosti. Povinnosťou príslušných orgánov je teda dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy, a to ako hmotno-právne, tak aj procesno-právne, ktoré boli uverejnené v Zbierke zákonov. Záujmu zachovania právnej istoty ako imanentnej súčasť právneho štátu podľa článku I. Ústavy SR nezodpovedá taký stav, ktorý by tomuto orgánu umožňoval konať podľa vlastnej úvahy a z vlastného rozhodnutia aj nad rámec zákona, ako aj iným ako zákonom ustanoveným spôsobom (rozsudok NS SR sp.zn. 5Cdo/171/2009 zo dňa 29.04.2010 a NS SR sp.zn. 1Cz 129/1974 zo dňa 30.01.1975). Za daných okolností boli teda naplnené všetky podmienky zakladajúce zodpovednosť žalovaného za škodu vzniknutú žalobcom.

36. Žalovaný sa k tomuto vyjadreniu žalobcov písomne nevyjadril.

37. Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil v I. a III. vetách výroku a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, z nasledovných dôvodov:

38. Pre vznik nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z. z.) treba preukázať existenciu základných predpokladov vzniku zodpovednosti, teda samotná existencia škody ešte takúto zodpovednosť nezakladá. Nevyhnutnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú: 1/ subjekt (orgán štátu), 2/ predmet (nezákonným rozhodnutím porušený právny vzťah), 3/ správanie subjektu (jeho rozhodnutie), 4/ výsledok spočívajúci v škode, 5/ príčinná súvislosť medzi správaním (rozhodnutím) a výsledkom (škodou) a 6/ protiprávnosť - nezákonnosť. Pre vznik zodpovednosti musia byť pritom splnené všetky zákonom vyžadované podmienky.

39. Poškodený musí využiť možnosť podať proti rozhodnutiu odvolanie, ktorá podmienka v preskúmanom prípade bola splnená. Pravidlo vyčerpania procesných opravných prostriedkov totiž vyžaduje, aby žalobca riadne využil tie prostriedky nápravy, ktoré sú dostupné a dostatočné na dosiahnutie nápravy tvrdených porušení. Prvoinštančný súd správne uzavrel, že v zmysle ust. § 35 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) rozhodnutie o povolení vkladu nadobúda právoplatnosť dňom vydania. Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať odvolanie, návrh na obnovu konania a ani ho

nemožno preskúmať mimo odvolacieho konania. Z tohto zákonného ustanovenia teda jednoznačne vyplýva, že proti rozhodnutiu o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zákon vylučuje podať riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Protest prokurátora, na základe ktorého bolo rozhodnutie Správy katastra Martin č. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2009 zrušené, je mimoriadnym opravným prostriedkom. Za takýchto okolností je potrebné považovať predmetnú podmienku zo strany žalobcov za splnenú.

40. Ďalej musí ísť o rozhodnutie právoplatné, ktorá podmienka bola taktiež splnená, pretože len právoplatné rozhodnutie zakladá zodpovednosť.

41. Zároveň bola splnená aj podmienka zrušenia právoplatného rozhodnutia príslušným orgánom, keď Správa katastra Martin rozhodnutím sp. zn. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2009 v súlade s ust. § 69 Správneho poriadku vyhovel protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Martin č. PD 53/11-7 zo dňa 07.10.2011 proti rozhodnutiu správy katastra sp. zn. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2009 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnosti zapísanej v kat. úz. O. - pozemok registra C KN parc. č. 248/45 - záhrady o výmere o 971 m², v prospech T. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, XXX XX P., v podiele 1 a v prospech T. W. nar. XX.XX.XXXX, bytom P.V. G. XXXX/X, XXX XX T. v podiele 1 na základe kúpnej zmluvy a zrušil uvedené rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

42. Rovnako bola v súdenom prípade splnená podmienka prerokovania nároku na náhradu škody príslušným orgánom.

43. Tak, ako správne konštatoval okresný súd v napadnutom rozhodnutí dňa 20.05.2008, bola uzavretá zmluva o budúcej zmluve medzi budúcim predávajúcim (spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o.) a budúcimi kupujúcimi Martinom Y. (žalobcom v rade 1/) a T. W., rod. T., teraz Y. (žalobkyňou v rade 2/), predmetom ktorej bol prevod vlastníckych práv k pozemku uvedenému vyššie za kúpnu cenu 631.150,- Sk, v ktorej sa zmluvné strany dohodli, že uzavrú kúpnu zmluvu najneskôr do 31.10.2008. V deň podpisu zmluvy o budúcej zmluve žalobcovia v rade 1/ a 2/ časť kúpnej ceny vo výške 189.345,00 Sk uhradili ako zálohovú platbu obchodnej spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. na účet v peňažnom ústave uvedený v článku IV. zmluvy. Následne dňa 22.10.2008 bola uzavretá kúpna zmluva medzi predávajúcou N. X., zastúpenou obchodnou spoločnosťou E-TRADE Slovakia, s.r.o., ktorou predávajúca odpredala kupujúcim, teda žalobcom v rade 1/ a 2/, predmetnú nehnuteľnosť. Na jej základe kupujúci dňa 23.10.2008 doplatili zostatok kúpnej ceny vo výške 441.805,00 Sk na účet spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. Kúpnu zmluvu za obchodnú spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. podpísal splnomocnenec Z. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/XX, T. - L., a to na základe generálnej plnej moci zo dňa 01.10.2008 udelenej mu konateľkou spoločnosti Q. Q., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, XXX XX L.. Následne spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. podala na Správu katastra Martin návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na základe predmetnej kúpnej zmluvy, o ktorom rozhodla Správa katastra Martin tak, že rozhodnutím č. V 5156/2008 dňa 19.01.2009 povolila vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prospech žalobcov v rade 1/ a 2/.

44. Pozornosti prvoinštančného súdu ale uniklo, že zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť (§ 44 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka). Vo všeobecnosti sa pod pojmom účinnosť zmluvy rozumie stav, za existencie ktorého nastávajú účinky, ktoré zmluvné strany zmluvou sledovali, teda vznikajú práva a povinnosti, ktoré zákon a dohoda zmluvných strán so zmluvou spájajú. Výnimku zo zásady vyjadrenej v § 44 Občianskeho zákonníka ustanovuje právna úprava v § 47 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie stanovuje odlišný okamih účinnosti zmluvy v prípade, ak je k zmluve potrebné rozhodnutie príslušného orgánu. V takom prípade sa zmluva stáva účinnou až rozhodnutím príslušného orgánu. Ustanovenie § 47 predpokladá, že právny poriadok môže ustanoviť, v ktorých prípadoch sa bude vyžadovať autoritatívne rozhodnutie (vydané v správnom konaní), ako právna skutočnosť, ktorá bude mať za následok, že zmluva nadobudne účinnosť a zmluva bude mať právne následky, ktoré zmluvné strany uzavretou zmluvou sledovali. Rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (§ 5 zákona č. 162/1995 Z. z.) však nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal vznik účinnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Účinky vkladu podľa § 133 Občianskeho zákonníka spočívajú v nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, t.j. vo vecnoprávných následkoch, a nie v obligačnoprávných

následkoch (účinnosti) zmluvy, ktoré nastali platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy (§ 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

45. Pokiaľ teda žalobcovia v rade 1/ a 2/ plnili v prospech spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. na základe zmluvy o budúcej zmluve dňa 20.05.2008, alebo na základe zmluvy dňa 22.10.2008 (t.j. vyplácali kúpnu cenu, resp. jej časť za predmetné nehnuteľnosti), konali tak v priamej príčinnej súvislosti s uzavretím predmetných zmlúv, a nie v súvislosti s rozhodovaním správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam č. V 5156/2008 zo dňa 19.01.2009. Na túto okolnosť poukazoval žalovaný v priebehu prvoinštančného konania, a aj v čase predbežného prerokovania nároku.

46. Podľa teórie adekvátnej príčinnej súvislosti príčinná súvislosť existuje vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu alebo škodovej udalosti. Súčasne sa musí preukázať, že škoda by nebola nastala bez tejto príčiny (conditio sine qua non). V rade vzájomne súvisiacich príčin nie sú všetky príčiny rovnako významné. Základné obsahové náležitosti odôvodnenia rozhodnutia o príčinnej súvislosti tak musia byť úvahy o kritériách, ktorými sa odlišujú právne podstatné príčiny od príčin právne nepodstatných a aplikácie týchto kritérií na konkrétny prípad (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo 1729/2013). Takéto úvahy v napadnutom rozhodnutí okresného súdu absentujú.

47. Odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že pre existenciu príčinnej súvislosti je nevyhnutné, aby reťazec postupne nastupujúcich príčin a následkov bol vo vzťahu ku vzniku škody natoľko prepojený, že už z pôsobenia prvotnej príčiny možno dôvodne vyvodzovať vecnú súvislosť so vznikom škodlivého následku. To znamená, aby prvotná príčina bezprostredne vyvolala ako následok príčinu inú a tá prípadne príčiny ďalšie. Otázka príčinnej súvislosti pritom nemôže byť riešená všeobecne, ale iba v konkrétnych súvislostiach. V príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci totiž musí byť majetková ujma spôsobená tým, že takýto postup zasiahol do priebehu deja vedúcemu k určitému zisku, a nielen tvrdené zmarenie zamýšľaného finančného zámeru. O vzťah príčinnej súvislosti by išlo vtedy, ak by škoda vznikla následkom nezákonného rozhodnutia, t.j. vtedy, ak nezákonné rozhodnutie a škoda boli vo vzájomnom pomere príčiny a následku a ak bolo preukázané, že ak by nebolo nezákonného rozhodnutia, ku škode by nebolo bývalo došlo. Dôkazné bremeno pritom majú v tomto smere žalobcovia.

48. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd dospel k záveru, že v súdnej veci absentuje príčinná súvislosť medzi rozhodnutím správneho orgánu o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a škodou, ako jedného z kumulatívnych predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za vzniknutú škodu, čo vylučuje zodpovednosť žalovaného za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Už z tohto dôvodu nemôže byť žaloba žalobcov úspešná.

49. Okrem toho, aj u objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci je nevyhnutnou podmienkou vznik škody na strane poškodeného, o takýto prípad nejde tam, kde v súvislosti s výkonom verejnej moci síce došlo k odčerpaniu finančných prostriedkov poškodeného, avšak poškodenému súčasne ako veriteľovi vzniklo právo voči jeho dlžníkovi, ktoré môže úspešne uplatniť, resp. uspokojiť. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobcovia v rade 1/ a 2/ neuplatnili právo na vydanie bezdôvodného obohatenia proti tomu, komu z bezdôvodného obohatenia vznikol prospech (t.j. spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o.), hoci tak mohli urobiť. Zmluva, ktorá svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči záujmom spoločnosti (§ 39 Občianskeho zákonníka), je totiž od začiatku absolútne neplatná, nie je rozhodujúce, či zmluvné strany o dôvode jej neplatnosti vedeli. Ak právny dôvod plnenia podľa hmotného práva tu bol, tak potom trvá naďalej, bez ohľadu na to, či právoplatný a vykonateľný rozsudok (ktorý toto právo iba deklaroval, t.j. rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 9C/239/2010-251 zo dňa 08.03.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/221/2012 zo dňa 18.10.2012 i následne vydanými uzneseniami týkajúcimi sa trov konania) bol, či nebol vydaný. Otázku, či tu bola povinnosť plniť podľa hmotného práva a rozsah tejto povinnosti rieši súd v konaní o návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia ako predbežnú. Žalobcom v rade 1/ a 2/ teda nič nebránilo podať voči spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške zodpovedajúcej zaplatenej kúpnej ceny v sume 631.150,00 Sk (20.950,34 Eur). Mali totiž vedomosť, o tom, kto sa na ich úkor bezdôvodne obohatil a bola im tiež známa výška bezdôvodného obohatenia. Žalobcovia v rade 1/ a 2/ však tak neučinili, hoci sám žalobca v rade 1/ vo svojej výpovedi na pojednávaní konanom dňa 14.05.2014 na Okresnom súde Martin povedal, že na základe rozhodnutia o vklade vlastníckeho práva k sporným

nehnutelnostiam sa stal spoločne so žalovanou v rade 2/ vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. Ďalej uviedol, že ho kontaktoval pán Bušfy v roku 2009, ktorý ho osobne vyhľadal a ktorý mal informáciu, že pravdepodobne došlo k podvodu, že spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. ich pravdepodobne pripravila o pozemky falšovaním listín. Bola to doba 6 mesiacov, keď pán X. zistil skutočnosť, že pozemky im patriace boli predané bez ich vedomia a neboli im vyplatené za ich predaj žiadne finančné prostriedky. Keďže žalobcovia boli informovaní, že malo dôjsť k nejakému údajnému podvodu, skontaktovali sa s ostatnými vlastníkami týchto pozemkov a žalobca v rade 1/ dal prvý podnet na políciu, na základe ktorého bolo začaté voči Q. Q., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, trestné stíhanie. Napriek tomu, že už v tom čase mali žalobcovia vedomosť o neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy, nepodnikli žiadne právne kroky vo vzťahu k spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o., pričom konkurz na uvedenú obchodnú spoločnosť bol súdom vyhlásený až dňa 27.07.2010. Ani v rámci konkurzného konania si žalobcovia v lehote 45 dní od vyhlásenia konkurzu na uvedenú obchodnú spoločnosť nepodali prihlášku, ktorou by uplatnili svoju pohľadávku z bezdôvodného obohatenia proti podstate úpadcu (§ 28 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii).

50. Odvolací súd dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“, t.j. práva patria bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv, a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení, včítane využitia možnosti podať žalobu alebo opravný prostriedok (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžf 65/2011). Žalobcovia ostali vo vzťahu k spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. absolútne nečinní (s výnimkou podania podnetu na začatie trestného stíhania na jej štatutárnych zástupcov a zamestnancov) a neuplatnili si včas voči tejto obchodnej spoločnosti svoje nároky z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Aktuálne tvrdia, že svoju pohľadávku už nemôžu ako priamy nárok uspokojiť, a preto im vznikla majetková ujma (škoda) spočívajúca v strate majetku, ktorú si uplatňujú voči žalovanému v tomto súdnom konaní.

51. Bez významu nemôže byť ani fakt, že napriek skutočnosti, že žalobcovia vedeli o neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy v mesiaci apríl 2009, kedy sa žalobca v rade 1/ dozvedel, že ide pravdepodobne o podvod, v následnom konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 9C/239/2010, v ktorom sa žalobkyňa N. X., nar. XX.XX.XXXX (ako označená predávajúca v predmetnej kúpnej zmluve zo dňa 22.10.2008) domáhala voči žalovaným v rade 1/ T. Y. a 2/ T. Y. určenia neplatnosti tejto kúpnej zmluvy, žalovaní v predmetnom konaní nárok žalobkyne popierali a žiadali žalobu zamietnuť. Svoj postoj teda nekorigovali v súlade s tým, čo im bolo minimálne od mesiaca apríl 2009 zrejme, t.j. že uzavreli absolútne neplatný právny úkon (kúpnu zmluvu) prostredníctvom spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o. Ak v danej veci nebol daný právny dôvod na nadobudnutie vlastníckeho práva, nemôže mať vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností vykonaný na jeho základe sám o sebe akékoľvek právne účinky pre právne pomery účastníkov zmluvy. Tvrdenia žalobcov, že na základe predmetnej kúpnej zmluvy nadobudli vlastnícke právo k predmetnému pozemku, v dôsledku čoho boli jeho vlastníkami, sú preto bez predmetné.

52. Rovnako nemožno prehliadnuť skutočnosť, že žalobcovia potvrdili, že pri podpise kúpnej zmluvy im boli predložené plnomocenstvá, na základe ktorých v mene predávajúcej konala spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. Uvedená obchodná spoločnosť je zapísaná do obchodného registra, ktorý je v zmysle ust. § 27 Obchodného zákonníka verejný zoznam zákonom ustanovených údajov, ktorého súčasťou je zbierka zákonom ustanovených listín a táto je verejne prístupná na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR. Pri bežnej opatrnosti teda žalobcovia si už pri podpise zmluvy mohli overiť všetky potrebné údaje vedené v obchodnom registri o spoločnosti E-TRADE Slovakia, s.r.o.

53. Žalovaný v prvoinštančnom konaní opakovane zdôrazňoval, že pokiaľ bola kúpna cena zaplatená v súlade s článkom III. kúpnej zmluvy pri jej podpísaní, nie je (a nemohla by byť) daná príčinná súvislosť medzi rozhodnutím správy katastra o návrhu na vklad a škodou, ktorej náhrady sa žalobcovia v konaní domáhajú. Nebolo by tomu tak, aj keby bola kúpna cena zaplatená až po povolení vkladu.

54. Záver súdu prvej inštancie o tom, že postupom správy katastra vznikol majetkový úbytok na strane žalobcov spočívajúci vo faktickej nevyožiteľnosti pohľadávky, s tým, že ak by Správa katastra Martin konala v súlade s objektívnym právom, k takémuto úbytku by nedošlo, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, ani v platnej právnej úprave. Rovnako nesprávnym je záver okresného súdu, že žalobcovia

v čase vyhlásenia konkurzu na spoločnosť E-TRADE Slovakia, s.r.o. (t.j. ku dňu 27.07.2010) nemali vedomosť o nezákonnosti rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva vydaného Správou katastra Martin zo dňa 19.01.2009, a preto nemohli pohľadávku titulom vydania bezdôvodného obohatenia prihlásiť prihláškou proti podstate úpadcu E-TRADE Slovakia, s.r.o. v konkurze, nakoľko táto pohľadávka v tom čase reálne neexistovala a správca konkurznej podstaty by prihlásenú pohľadávku zo zákona poprel. Aj keď je pravdou, že sporná kúpna zmluva bola vyhlásená za neplatnú rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 9C/239/2010, ktorý nadobudol právoplatnosť až dňa 23.10.2012, súd prvej inštancie opomenul fakt, že rozsudok súdu o určení neplatnosti kúpnej zmluvy je len deklaratórny, keďže absolútna neplatnosť tohto právneho úkonu pôsobila ex lege od začiatku. V konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia si súd otázku platnosti/neplatnosti kúpnej zmluvy mohol vyriešiť ako predbežnú otázku. Okrem toho, žalobca v rade 1/ vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 14.05.2014 sám uviedol, že už dávno predtým (asi 6 mesiacov po uzavretí zmluvy) od pána X. disponoval informáciou o neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy, čo ho následne, ako prvého z viacerých poškodených, viedlo aj k podaniu trestného oznámenia na polícii (č.l. 182-183 spisu). Nepochybne o tom vedela i žalovaná v rade 2/, ktorá bola jeho družkou a neskôr manželkou.

55. V dôsledku toho odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej (veta I. výroku) i v závislom výroku o trovách konania (veta III. výroku) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h) a ods. 2 O.s.p.).

56. V ďalšom konaní sa okresný súd primárne vysporiada s dôkaznými prostriedkami produkovanými obidvomi procesnými stranami v tomto súdnom konaní. Na nariadenom pojednávaní vykoná dokazovanie, na ktorom doplní dokazovanie (výsluchom procesných strán, listinnými dôkazmi, atď.), na ktoré poukazovali strany i v štádiu odvolacieho konania a vyporiada sa aj s prípadnými ďalšími návrhmi strán sporu na doplnenie dokazovania. Po doplnenom dokazovaní sa okresný súd opätovne vyporiada s otázkou nároku uplatneného žalobcami žalobou v tomto konaní. Vykonané dôkazy vyhodnotí v súlade s ust. § 132 O.s.p., pričom výsledky hodnotenia dôkazov zahrnie aj do odôvodnenia rozsudku tak, ako mu to ukladá ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a dostatočne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za rozhodné, preukázané a z ktorých dôkazov vychádzal, a akými dôkazmi sa pri hodnotení dôkazov riadil. Pri svojom novom rozhodnutí je okresný súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným vyššie (§ 226 O.s.p.).

57. V novom rozhodnutí o trovách konania súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

58. Vo zvyšnej časti nenapadnutej odvolaním (veta II. výroku) zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

59. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané pred 01.07.2016, t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, čomu zodpovedá i procesný postup a rozhodovanie odvolacieho súdu. K písomnému vypracovaniu uznesenia však dochádza za účinnosti „nového“ procesného predpisu - zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok. Vzhľadom k nie celkom jednoznačným prechodným ustanoveniam (osobitne § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá CSP) odvolací súd v rámci písomného vyhotovenia uznesenia čiastočne zohľadnil aj aktuálnu právnu úpravu; napr. uvedenie mien a priezvisk sudcov rozhodujúcich vo veci, terminológiu označovania strán sporu, číslovanie odsekov odôvodnenia, poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní.

60. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)